Numĕrul 24. Adaus la Numĕrul 127 al „Dreptăţii“ din (11) 23 Maiu 1894. Anul I.

FOAIA DE DUMINECĂ

A ḌIARULUI „DREPTATEA“.

Editor: **Dr. Cornel Diaconovich.** Redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisce.**

Din ţară şi din lume.

De la procesul Memorandului incoace.

Se apropie timpul secerişului. Românii dedaţi aşi căuta de trebile lor, fie-care Român îşi vede de ale sale. Unii îşi aduc copilaşii de la scoli, alţii îşi ved de ocupaţiunile lor de toate ḑilele, cei mai mulţi, economii, se pregătesc şi pregătesc cele de lipsă pentru lucrările incopciate cu secerişul, şi cu toţii ostenesc din ḑiori şi până in noapte ca se agonisească cele trebuincioase pentru susţinerea casei, pentru fericirea familiei, pentru existenţa ţĕrii.

Cu durere insĕ trebue se spunem, că nu aşa ii judecă pe Români aceia, cari aḑi sunt la cârma ţĕrii. Acestia prigonesc pe Români tocmai pentru că îşi caută de trebile lor. Prigonirea şi apĕsarea s'a pornit cu grămada in feliurite forme cari de cari mai proaste, mai nelegiuite.

Mai ales de la procesul Memorandului incoace nu este ḑi in care se nu avem ştire despre câte o prigonire.

Membrii comitetului naţional central judecaţi la Cluşiu sunt puşi sub pază gendarmărească, acasă şi in tot locul.

Ei nu se pot mişca din comuna lor sau din hotarul comunei lor fără slobozenia domnilor din Cluşiu.

Mai ḑilele trecute preotul din Rodna Gerasim D o m i d e a mers la Blaşiu ca se-şi ducă fetiţa acasă de la scoală. Nici n'a sosit bine la Blaşiu şi solgăbireul şi gendarii au pus mâna pe el şi l'au dus intre baionete la Cluşiu, unde l'au pus in prinsoare. Şi preotul Domide era curat şi fără de nici o vină.

Despre preotul Dr L u c a c i u au scornit că a luat-o la fugă in România. Şi n'a fost adevĕrat. In ḑiua următoare aceleaşi veninoase guri de vipere au trebuit sĕ mărturisească, că n'au spus adevĕrul, că au scornit.

In timpul mai nou au luat la goană şi pre copii nostri de la scoli, pentru că sunt Români şi pentru că ţin şi simţesc una cu poporul, cu părinţii, cu fraţinii, cu neamurile lor.

Pe tinerii nostri de la scolile mari din Cluşiu şi Budapesta i-a băgat intrun proces mare, pentru că au indemnat poporul se vină la procesul Memorandului.

Insĕ tinerii, cari aḑi mâne vor fi preoţii, invĕţĕtorii, advocaţii, inginerii, doctorii nostri, stau bărbăteşte şi luptă cu vrednicié.

Ţinuturile locuite de Români, nu numai in Ardeal, ci şi aici in Bănat, sunt pline de gendari şi de spioni, cari stau in cârca poporului şi pândesc, ca când Românul in această vatră strămoşască ar fi cel mai mare făcătoriu de rele din lume, ca când el şi-ar fi vindut cândva ţara, ca când el s'ar fi resculat vr'odată contra Domnului ţĕrii.

Iacă astfel este poporul român gonit şi prigonit, hulit şi batjocorit ḑi de ḑi, paş de paş mai ales de la procesul Memorandului incoace.

Şi poporul tace şi acuma, că-ci tocmai acuma are de lucru cu adunarea recoaltei, cu lucrările secerişului. Ei lucră ca se aibe de unde da dare ţĕrii şi impĕrăţiei bani ca ea se plătească, se dee pâne ostaşilor, gendarilor, executorilor, sluşbaşilor şi altor mii şi mii de oameni, dintre cari mulţi prigonesc şi vorbesc de rĕu pe acest popor românesc pacinic, lucrătoriu şi agonisătoriu.

Nu ştim când se vor sferşi aceste prigoniri. Dară bun sferşit prigonirile nu pot avé, că-ci nici răbdarea nu poate ţiné cât lumea.

Eară dacă inţelepţii, cari aḑi stăpânesc această ţară, cred că pe calea apucată vor putea ferici ţara şi vor putea astupa gura Românului se nu-şi mai caute drepturile şi se-l facă sĕ nu se mai lupte pentru dobândirea libertăţilor naţionale, apoi amar se inşală.

Cu cât prigonirea va fi mai mare şi mai nebună, cu atât Românii se vor inţelege mai bine şi vor fi mai tari in lupta lor sfântă şi dreaptă; că-ci

U n d e-s d o i p u t e r e a c r e ş t e
Ş i d u ş m a n u l n u s p o r e ş t e.

*

Procesul Memorandului la Curiă.

Foile din Budapesta scriu, că tribunalul reg. din Cluşiu a trimis Luni in 18 Iuniu Curiei reg. din Budapesta actele referitoare la procesul Memorandului. Procesul verbal al pertractării se estinde pe şese sute coale, cuprinse in trei foliante legate in pele. In Cluşiu se speră că intr'o lună de ḑile la Curiă vor termina cu studierea petiţiunilor de nulitate ale acusaţilor şi se va aduce sentenţa decidĕtoare. Dorita grabnică deliberare este cu atât mai uşor, cu cât judele referent şi senatul special cunosc bine materia procesului din acte şi raporturi anterioare mai vechi.

*

Prigonirile cele mai nouĕ.

Din toate părţile se anunţă noue prigoniri. Perchisiţiile şi investigările nu se mai sfĕrşesc. Toţi haiducii şi solgăbirei năvălesc, care pe unde pot, asupra pacinicilor locuitori, preoţi, invĕţĕtori şi caută nici ei nu ştiu ce.

Astfel se scrie din G r i n d - C r i s t u r că acolo s'au făcut perchisiţie la preotul, au bătut pre cantorul Ioan Bucur, pre care apoi impreună cu proprietariul Iustin German l'au escortat la Ghiriş, unde s'au dovedit de nevinovaţi.

Asemenea s'a făcut perchisiţie in T r i m p o e l e lângă Zlatna la preotul Nic. Motora pre care gendarmii au cutezat sĕ-l intrerumpă in funcţiunile sale preoţeşti. Tot aşa merge lucrul şi prin Selagiu. In L u p o d i a s'a făcut perchisiţie in decurs de 3 oare la proprietariul Teofil Dragomir. Perchisiţia aceasta a sevĕrşit'o solgăbirĕul din Jibĕu, cu primăria locală şi 12 g e n d a r i.

Vicariul episcopesc foraneu al R o d n e i a fost luat la investigare de către solgăbirĕul din Năsĕud ca un făcĕtor de rele, ca periclitoriu de siguranţa publică, pentru că a cutezat din iubire creştinească se impartă fără porunca solgăbirĕului câte o bucată de pâne la nenorociţii rĕmaşi pe drumuri in urma focului din Năsĕud.

De la Cluşiu avem ştirea, că procuratura de acolo are de gând sĕ intenteze proces de presă contra 42 studenţi universitari din Cluşiu şi 10 studenţi universitari din Pesta pentru „Apelul“ şi „Manifestul“ tinerimei academice către poporul român. —

*

Atentat asupra ministrului Crispi.

Telegramele sosite din Roma Sâmbĕtă aduc ştirea, că asupra ministrului-president al Italiei C r i s p i s'a incercat un atentat. Pre când trecea cu trăsura prin strada Sixtina spre a merge la dietă, un tinĕr s'a apropiat de trăsură şi a puşcat asupra ministrului, dar' din norocire glonţul nu a atins pe Crispi. Atentatorul a fost numai de cât deţinut. El e un tinĕr de 25 ani numit Pietro Lega din Lugo şi a venit la Roma anume ca sĕ impuşte pe Crispi. El sĕ mai numeşte şi Marat, şi e membru al mai multor societăţi anarchistice. Nici nu neagă aceasta şi numai aceea îi pare rĕu că atentatul nu a succes. E mai pre sus de ori-ce indoială, că acest tinĕr e victima acelor agitaţiuni neînfrĕnate ce anarchiştii o fac contra lui Crispi. In el s'a infiltrat frasa cu care Albani obicinuia a-şi termina vorbirile sale: „Crispi e un talhariu, Italia trebue mântuită de Crispi“. Nefericitul tinĕr a voit sĕ esecute aceasta frasă cu ajutoriul revolverului.

După comiterea atentatului, Crispi a mers in cameră, unde sosind inaintea lui vestea despre atentat, a fost primit cu insufleţite ovaţiuni din partea tuturor partidelor. La vorbirea presidentului camerei in care dă espresiune bucuriei generale, că provedinţa a veghiat asupra vieţei distinsului bărbat de stat, Crispi cu lacrimi in ochi a mulţumit pentru semnele de simpatie

şi a ḑis intre altele: Nu ştiu prin ce sĕ fi atras asupra mea ura atentatorului, căci eu totdeauna mi-am implinit numai datorinţa, şi de la aceasta nici in viitoriu nu mĕ vor putè altera nici ameninţări nici insulte. Camera a primit aceste cuvinte cu frenetice strigări de „sĕ trăiască."

Incă in decursul şedinţei a sosit adjutantul regelui, ca sĕ se informeze asupra stărei lui Crispi, ear' după şedinţă regele şi moştenitoriul au cercetat in persoană pe Crispi la locuinţa proprie, cu care ocasiune mulţimea de popor ce in restimp se adunase inaintea localului, aclama entusiastic pe regele şi pe Crispi. Regele a ḑis, că ştirea despre atentat l'a atins atât de dureros, ca şi când acela ar fi fost indreptat in contra unui membru al familiei sale. Toate ḑiarele, fără deosebire de partid, osêndesc aspru atentatul.

După lăţirea ştirei despre atentat toţi bărbaţii de stat europeni s'au grăbit se-şi esprime indignarea pentru atentat şi bucuria că Crispi a scăpat teafĕr. Preste tot au sosit până acum mai mult de 18.000 telegrame de felicitare, intre cari cele al tuturor membrilor casei domnitoare italiane.

Din legile ţĕrii.

Legea

despre economia şi poliţia de câmp.

Articolul de lege XII din anul 1894 s'a intărit in 25 Maiu şi s'a publicat in 31 Maiu n. 1894. Această lege este impărţită in 12 capete şi 123 paragrafi. In acesti paragrafi se cuprind toate stătoririle despre economia sau gospodăria câmpului şi despre poliţia sau paza câmpului.

Este bine şi de lipsă ca fie-care econom şi proprietariu de pămênt se cunoască această lege. Aşa şi economul român. Economul român cu puţine legi va avé atâta val şi de lucru ca tocmai cu această lege despre economia şi poliţia de câmp.

Ştim toţi din sutele şi miile de păţanii mari şi mici că câte pagube, pedepse şi alte poveri sufere tocmai economul român in averea sa, in agonisceala sa de pre hotar tocmai pentru că nu cunoaşte legea de câmp.

Insĕ toată lumea ştie acuma, că necunoaşterea legii nu ajută nimic, nu scapă pe nime de pagube şi perderi şi nu mântueşte pe nime de rĕu.

Suntem dară datori se cunoaştem toţi bine legile, mai ales acele legi cu cari putem avé de lucru in viaţa noastră de toate ḑilele şi cari ne sunt de lipsă intru susţinerea binelui ce avem, şi intru păzirea averii şi a agoniselii, pentru a căror dobândire lucrăm şi asudăm din ḑiori şi până in noapte cu toată casa şi cu toată curtea şi cu toate puterile noastre.

Este lege vechiă şi neresturnată, că a aceluia popor va fi stăpânirea unei ţĕri care va fi şi stăpânul pămêntului şi care va avé familiile cele mai numĕroase.

Averea şi stăpânirea bună a pămêntului este isvorul vieţii cu tignă şi leagănul cald al tuturor ocupaţiunilor folositoare si aducătoare de dobânḑi şi câştiguri, pre cum este mai cu seamă negustoria şi feliuritele meseşuguri, fără cari aḑi omenimea nu mai poate fi şi trăi.

Se nisuim dară cu tot adinsul se cunoaştem bine legile de cari avem neincungiurată trebuinţă.

Cunoştinţa legilor ne va face mari şi tari. Se nu uităm că fie-care este faurul sorţii sale, că fie-care, singuratic sau popor, pre cum îşi va săra aşa va şi mânca, pre cum îşi va aşterne aşa va şi odihni.

Legea despre economia şi poliţia de câmp incă este una din acele legi pe care economul român negreşit trebue se o cunoască cât de bine.

In numerii următori ai acestei foi dară ne vom apuca de tălmăcirea acestei legi, adecă vom da toţi acei paragrafi, de cari ştim că poporul nostru incă are trebuinţă şi ne vom nisui a tălmăci intro limbă cât se poate mai uşoara de priceput şi de inţeles pentru cetitorii plugari ai acestei foi.

La sfĕrşit mai pomenim, că la facerea acestei legi cugetul celor ce au făcut această lege a fost ca: „p r o p r i e t a t e a s a u a v e r e a s e f i e l i b e r ă" adecă sĕ se poată stăpâni, folosi şi păzi cât mai bine pămêntul, pentru ca sĕ se poată lucra şi cultiva mai bine şi sĕ aducă cât mai mult folos domnului pămêntului şi prin aceasta comunei şi ţĕrii intregi.

Cronică.

Emigraţiuni in Dobrogea. Diarul oficios al guvernului român scrie asupra emigraţiunei in Dobrogea următoarele şire relative la emigranţii din Ardeal şi Ungaria:

Este oare in interesul neamului nostru de a provoca emigrarea Românilor din A r d e a l şi B ă n a t?

Noi credem că nu.

De 'i vom incuragia a veni se coloniseze Dobrogea, o mare parte din Ardeleni şi Bănăţeni şi-ar părăsi poate vetrele, siguri fiind că la noi ar putea sĕ se bucure de drepturile ce li-se tăgăduesc de compatrioţii lor unguri; ei ar fi insĕ indată inlocuiţi de acești din urmă, cari se vor grăbi ale cumpĕra proprietăţile cu preţuri scăḑute şi, incetul cu incetul, umplênd golurile ce s'ar face in Transilvania şi in Bănat. Ungurii ar ajunge a deplasa majoritatea română a populaţiunei. O asemenea mişcare de emigraţiune ar despopula treptat Transilvania şi Bănatul in favorul Ungurilor, cari nu cer alt-ceva de cât sĕ li-se inlesnească mijloacele de a maghiarisa elementul român care le dă atâta bătae de cap. Făcênd un bine individual unui oare-care numer de fraţi de peste Carpaţi, facem un rĕu mult mai mare causei române in genere.

Maghiarisarea copiilor slovaci. Foaia „Magyarország" din 15 Iuniu scrie sub titlul de mai sus fără de nici o sfială următoarele: In comuna Radaci din comitatul Şároş au infiinţut cu vr'o câţiva ani mai nainte şcoală de stat şi ovoda, ear' invĕţătoriul şi invĕţă-

---

FOIŞOARA.

De când se numeşte femeia porumbiţă.

— Poveste. —

(Continuare.)

— Nu te mai blăstĕma şi nu te mai văera aşa iubitul nostru cumnat, — căci aceea acum e numai inzădar; ci mai bin' te-ai incerca şi pe Lucica ai scăpa, ḑise intr'un târḑiu, după-ce adecă feciorul sĕ săturase de bocit, unul din cei doi porumbi, şi sburară in inaltul ceriului, vĕsduchul pămêntului.

Feciorul nostru in buimăceala sa nici băgă de seamă că ce ḑice porumbul, ci îi petrecù cu ochii până ce-i perdù din vedere. Venindu-şi in ori, după-ce adecă îi perdù din vedere, şi aducându-şi aminte că ce a ḑis porumbul era cât p'aci sĕ-'şi sară din pele de bucurie, căci cuvintele acestea stêrniră in el nădejdea de a o mai afla odată. Drept aceea sĕ apucă şi cutrieră palatul de-alungul şi de-alatul doar va afla vre-un cal pe care sĕ incalece şi sĕ meargă după frumoasa lui Lucica. Şi intr'un fund de grajd eată că şi află un cal năzdravĕn numai ca ala, care indată ce simţi pe fecior, grăi cătră el aşa:

— Voinice, voinice, nenorocite voinice, mi-e milă şi de tine şi de stăpână-mea Lucica, dar las' nu te mai intrista şi nu te mai supĕra că doar după vreme rea vine senin, îşi va da el şi bălaurul odată de cap; incalecă numai pe mine şi bine are sĕ fie de tine.

La auḑul acestora sĕ bucură şi mai şi, şi fiind că vreme de perdut nu era — se sui pe cal şi se cam mai duse in spre cetatea bălaurului.

Când ajunseră la cetatea bălaurului, care cetate era pe un munte inalt, pe a cărui vêrf ḑiceau oamenii de pe vremurile acelea, că incă n'au pomenit sĕ se fi suit pămêntean, — bălaurul spre marea lor norocire nu era acasă — era dus la vênat — ear porumbul de aur, frumoasa Lucica, sta intristată in casă. Feciorul cum o vede îi grăieşte:

— Lucică, haida sĕ fugim, sĕ ne scăpăm de bălaur.

Ear Lucica îi respunde!

— Putem fugi bărbate, in dragă voie, că bălaurul e dus la vênat.

Dar nu apucară a porni bine şi bălaurul şi sosi acasă şi vĕḑênd că porumb ca 'n palmă o tuli după ei şi cât ai bate douĕ 'n palme, îi şi ajunge şi cum îi ajunge ia dela fecior porumbul cu penele de aur, ḑicêndu-i:

— Alelei, voinice, puiu de lele, că viclean te-a mai făcut cine te-a făcut, dar ai noroc cu ce ai, ai noroc că mi-ai dat un urcior de apă şi ţi-am făgăduit că vei trăi cu o sută de ani mai mult; de astădată dar te las in viaţă, dar de te vei mai incerca odată, sĕ şti că-ţi voiu ascunde soarele. Apoi luând porumbul sĕ făcù nevĕḑut.

Dar feciorul nostru era voinic şi imbărbătat de vorbele calului: „ei, de vorbele bălaurului nu te spăria numai aşa cu una cu douĕ, ci dacă eşti voinic, mai incalecă odată pe mine şi bine are sĕ fie de tine", — sĕ intoarsĕ innapoi şi găsi porumbul singur. Bălaurul era dus la vênătoare cale de douĕ ḑile.

Feciorul cum îl vede îi grăieşte:

— Lucică, haida sĕ fugim, sĕ scăpăm de bălaur. Ear ea îi respunde:

Putem fugi bărbate, in dragă voie, că bălaurul e dus la vênat cale de douĕ ḑile. Apoi sĕ luară la drum şi fugeau cum fug razele lunei peste adêncele valuri ale mării.

Erau la poarta palatului de aur, când bălaurul — vĕḑênd că porumb ca 'n palmă — tulind'o după ei îi ajunse şi luând porumbul dela fecior ḑise:

— Sĕrmane voinice, te-aş putea omori pentru a doua oară — dar fiind-că mult eşti frumos şi fiind-că pentru al doilea urcior de apă ţi-am făgăduit incă o sută de ani — 'mi-e milă de tine; deci şi de astădată nu-ţi fac nimic, dar de te mai prind odată... ţine minte!

Apoi luând porumbul peri ca un vis; ear feciorul remase nĕcăjit ca vai de el şi incepù

toarele au comis tot ce li-a fost cu putinţă in interesul maghiarisării. In ḑilele trecute a fost esamenul de incheiere, la care au participat mai mulţi patrioţi. Şcoala e frecuentată numai de copii slovaci şi ei vorbesc toţi fluent ungureşte. La sfêrşitul esamenului copiii slovaci au cântat frumos cântece maghiare. — Eacă dară cât de nevinovate sunt şcoalele de stat şi ovodele. Apoi totuşi ni-se ia in nume de rĕu că noi Românii ne ferim de ele ca de foc?

Protestul Năsĕudenilor contra maghiarisării. Românii Năseudeni in frunte cu protopopul Gerasim Domide au inaintat un protest energic contra maghiarisării silnice a numelor localităţilor din ţinutul Năseudului.

Generalii noui ai României. S'au făcut inaintările la gradul de general, şi au căpĕtat acest grad dnii coloneli: Argintoianu, Popescu, Carcaleţeanu şi Candiano Popescu.

Episcopiă română in Macedonia. Din Belgrad a sosit ştirea, că Românii macedone ni au trimis o deputaţiune numĕroasă la Constantinapol in causa infiinţării unei Episcopii române in Macedonia.

In Constantinapol deputaţiunea macedoromână a fost primită de ministrul de interne şi de patriarchul ecumenicic. Primirea a fost foarte afabilă.

Sultanul insuşi este aplecat a face dreptate tuturor supuşilor sĕi creştini şi astfel este aplecat a satisface justele cereri şi ale Românilor in această causă in tocmai pre cum a făcut şi Bulgarilor.

Resbunări ignobile. Din Ciacova primim o corespondinţă, in care ni-se scrie despre cea mai nouă faptă a protopretorului de acolo Iuliu Şomogyi. El a pedepsit cu 100 fl. pe fruntaşul econom de acolo Iuon Uzon presidentul corului român din Ciacova, pentru că acesta in societate cu alţi fruntaşi d'acolo a cântat româneşte in hotelul „Rössel" unde şi fibirĕul era de faţă şi pentru că n'a suferit ca protopretorele sĕ-l vateme şi sĕ-l insulte. Se pricepe că astfel terorisatul econom a apelat contra sentenţei, căci toată procedura primpretorului miroasă prea tare a teremtette, a resbunare pentru că Iuon Uzon este unul dintre cei mai resoluţi şi mai cinstiţi Români din Ciacova. Dacă considerăm toate cele intêmplate până acuma, apoi trebue se constatăm că este un adevĕrat scandal revoltătoriu câte sunt iertate şi câte se iartă fuduliei chiar capului unui cerc administrativ. Până când?

Instructor de coruri. Avis celor cari voesc a fi conducĕtori de coruri. Cu 1 Iulie st. n. voiu deschide un curs special de musica vocală şi intrumentală, care va ţinê până la 31 Iulie st. n. a. c. inclusive. Doritorii de a frecuenta acest curs, au de a solvi taxa de 5 fl. (cinci floreni v. a.) anticipative. Insinuările sunt a se face la adresa subscrisului cel mult până in 25 Iuniu st. n. Ca instrumente ajutătoare vor servi violina şi flauta. — Blaşiu, in 13 Iuniu st. n. 1894. Emiliu Stefănuţ.

† Jertfele beţiei, negrigii şi nepriceperii. Credinţa deşartă. In comuna Nevrincea a murit bĕtrânul ţigan Peţu. Puţin timp după acea a murit şi un econom. In sat s'a lăţit iute vestea că economul a cădut jertfă nălucei lui Peţu. Mai mulţi oameni s'au dus apoi la medul nopţii in ciutirim, au scos sicriul cu ţiganul din groapă, au impuns cadavrul cu o furcă de fer şi apoi au făcut foc preste mormênt şi in fine au astupat eară mormêntul. Urmarea a fost că gendarmii au prins şi au inchis pe conducĕtorii acestei fapte criminale. —

Impuşcarea unui finanţ. In Brestovaţ finanţul Szilágyi l'a invĕţat pe ortacul sĕu mai tiner Karafi cum se poarte arma şi cum se impuşte cu ea. La proba de ţintire şi puşcare Szilágyi i-a ḑis se ţintească şi se puşte pe peptul sĕu. Karafi a ascultat şi a implinit porunca, insĕ din negrige puşca a fost incărcată cu glonţ şi când a resunat detunătura Szilágyi incă a cădut mort la pămênt. Glonţul a trecut prin pept şi a eşit prin spate. Szilágyi numai atâta timp a avut ca se spună intêmplarea. Pe Karafi l'au pus in prinsoare.

Icoană culturală. In foile din Budapesta cetim, că scaunul şcolariu al şcoalei comunale din suburbiul Teresian a eliminat din şcoala elementară poporală patru copii, cari de abia de 10 ani in vêrstă, consecuent negligă şcoala şi au fost de repeţite-ori pedepsiţi pentru vagabundări nocturne. Astfel de exemplare mai sunt incă numĕroase in capitala Ungariei.

Dăruiri. Prin aceste mĕ grăbesc a incunoştiinţa despre următoarele dăruiri, ce s'au făcut, pentru s. noastră biserică, şi anume:

Doamna Veturia Dimitrescu născută Damşia, a dăruit s. noastre biserici douĕ măsaie frumoase in preţ de 10 fl; apoi tot Dsa cu doi şumari dominali Petru Jucu şi Petru Flueraş au renovat doi prapori in coloare neagră cu spesele lor de 38 fl. v. a.

Dl Teodor Muntean comerciant in loc dinpreună cu st. socià Emilia şi in anul acesta au infrumseţat s. noastră biserică cu 2 icoane frumoase in preţ de 10 fl. v. a.

Pentru cari fapte frumoase şi demne de imitat — in numele comitetului parochial, ne esprimăm şi pe aceasta cale mulţămita noastră publică.

In fine aduc la cunoştiinţă, cumcă cu ajutoriul lui Dumnedeu fiind parochianii şi mai ales fruntaşii comunei pĕtrunşi de adevĕrata iubire şi dragoste unii cătră alţii, — la iniţiativa subscrisului — au hotărît edificarea unei căşi parochiale, pre carea până adi nu o aveau. Astădi insĕ suntem mândri, când putem se aducem la cunoştinţă, cumcă şi comuna noastră are casă parochială frumoasă, carea se poate preţui in sumă de minimum 1200 fl.

Aceasta s'a făcut nu din banii bisericei, nici din vre-un arunc oare-carele pe comună, ci din venitul unei parcele din păşunatul ce l'a căpĕtat poporul de la Domniă, cu carea este legat prin contract făcêndu-i alte serviţii cu pădurile.

Vedênd eu, că venitul după aceasta parcelă — ce aparţinea păşunatului fiind in loc stêngariu nu se putea paşce de vitele oamenilor, in tot anul o esarêndau, — era sau ascuns sau dispărut, — i-am induplecat ca din acest venit se facem casă parochială, de carea era o lipsă neincunjuraveră, la ce invoindu-se cu toţii am şi edificat-o, carea apoi in 15/27 Maiu a. c. sfinţindu-se prin m. on. dn Voicu Hamsea protopresbiterul

---

aşi blăstĕma soartea şi ceasul in care s'a născut; ţipa şi plângea, de vĕdêndu-l ţi-ar fi fost mai mare mila de el. Când calul îi ḑise:

— Voinice, cunosc iubirea ce o ai pentru Lucica, ştiu ce-'i dragostea, vorba cântecului

Boală mare şi cu gele
Pentru inimi tinerele

pentru aceea sĕ ne mai incercăm odată, da de a treia oară vom fi mai norocoşi. Dar inainte de a face şi această incercare, trebue sĕ mergem — deşi e foarte cu anevoie, dar fiind-că te vĕd voinic am nădejde că vom isbuti — şi sĕ aducem apă vie şi apă moartă de la munţii ce se bat in capete, căci vom avea lipsă de ea.

Feciorului îi părù foarte bine de sfatul acesta, şi ne mai intârḑiind cu urda 'n turdă plecară şi merseră multă lume şi impĕrăţie ca Dumneḑeu sĕ ne ţiie, că şi cuvêntul din poveste inainte mult şi mândru mai este; merseră până-ce după o călĕtorie mai lungă ajunseră la munţii ce se bat in capete.

După-ce ajunseră aici calul ḑise cătră fecior:

— Stăpâne! tocmai la ameaḑi, când soarele stă in cruci sĕ inalţi un steag vĕnet. Munţii se vor minuna de el; ear tu, până s'or trezi ei din buimăceală se te repeḑi iute şi sĕ iei apă din ambele fântâni.

Când soarele sta cruce 'n masă, feciorul făcù pe tocmai cum îl invĕţase calul adecă sĕ repeḑi de-au călarele şi umplù urcioarele. Când era sĕ ḑică mulţam Doamne c'am scăpat cu faţă curată, munţii băgară de seamă că cineva a luat apă din fântâni şi incepură a se bate earăşi in capete şi ori cât fugea feciorul nostru de tare, coada calului o apucară şi acolo remase de jumĕtate. De atunci e coada calului jumĕtate de pĕr şi jumĕtate de carne.

După-ce sosiră acasă calul ḑise:

— Noa voinice, acum avem cele de lipsă, sĕ mai incercăm odată, da de acum vom fi mai norocoşi ca până acum; apoi se luară la drum şi nu peste mult eată-i la cetatea bălaurului, carele nici de astădată nu era acasă — era dus la vênătoare cale de trei ḑile; ear porumbul cu penele de aur sta intristat in casă.

Feciorul cum îl vede îi grăieşte:

— Lucică, haida sĕ fugim, se scăpăm de bălaur. Ear ea îi respunde:

— Putem fugi, sufleţelul meu, in dragă voie, că bălaurul e dus la vênat cale de trei ḑile. Apoi sĕ luară la drum şi fugeau cum fuge un vis drag.

Dar n'apucară a face calea nici pe jumĕtate, când bălaurul simţind că ear au fugit, o tuleşte după ei — cu o falcă in ceriu stele mĕturând cu alta pe pămênt tot prăpădind — şi nu-'mi făcù ca vre-o douĕḑeci de sărituri şi îi şi ajunge şi cum îi ajunge nemai ḑicênd nici albă nici neagră pune mâna pe fecior şi-l face tot dărabe; ia porumbul şi sĕ intoarse la cetatea lui.

Sĕ nu gândeşti insĕ, iubite cetitoriule, că cu aceasta s'a gătat cu feciorul nostru şi prin urmare şi cu povestea, nu!

Bălaurul l'a aşeḑat, dar Dumneḑeu ear l'a inviat. Depărtându-se bălaurul adecă, calul luă bucăţică cu bucăţică, os cu os şi le aşeḑă una peste alta, fie-care la locul ei. După aceea turnă peste ele apă moartă, la ce, ele se inchegară, lipindu-se una de alta, incât părea ca un mort; îl stropi apoi cu apă vie, la ce feciorul sări drept in picioare sănĕtos şi ḑise:

— Vai, da greu am mai fost adormit.

— Dormeai tu de veci de nu eram eu, rĕspunse calul apoi îi povesti cele intêmplate.

Ai crede, iubite cetitoriule, că feciorul nostru acum sĕ-şi sară din piele şi sĕ se simtă cel mai norocit om, de bucurie că se mai vede odată in viaţă. Dar nu, sĕ nu creḑi aşa. El, din contră, este foarte supĕrat, este cel mai nenorocit om din lume căci „ce-'mi mai foloseşte mie viaţa, dacă nu mi-am putut scăpa nevasta" îşi ḑicea el plângêndu-şi soartea.

Calului, dacă-l vĕḑù atât de supĕrat, tare 'i se făcù milă de el şi îi ḑise:

— Stăpâne!.. te vĕd atât de nĕcăjit şi 'mi-e milă de tine, deci — de şi ne-am incercat de trei ori şi n'am isbutit nici odată — îţi

nostru tractual asistat de părinţii Valeriu Maleş din Belotinţ, Vasiliu Dehelean din Ususeu şi de mine, — mi s'a predat mie ca şi actualului preot spre locuinţă luându-se tot-odată cu membrii com. parochial şi un protocol, din carele se vede, că cum şi din ce fel de venit s'a edificat casa parochială.

In fine nu pot se nu amintesc şi despre vorbirea nimerită a m. on. dn protopresviter rostită către poporul adunat la acest act solemn. — Chelmac, la 27 Maiu st. v. 1894. Georgiu Rusu paroch şi asessor scaunal.

Dăruiri. Economul din Gruin Nicolae Dărăbant a dăruit din partea sa pentru cumpĕrarea pe seama s. biserici a unui clopot 100 fl. şi pentru un policandru 75 fl. v. a. pentru cari frumoase jertfe este vrednic de laudă şi de mulţumită.

Spre ştire economilor. Secerişul se apropie. E timpul se ne aducem dară aminte de o ordinaţiune ministerială, care s'a dat pentru ca se impece certele ce s'ar ivi intre proprietari şi intre lucrători. Anume contractele de lucru ce se fac intre proprietari şi intre lucrători au sĕ se facă in faţa antistiei comunale, sau acolo trebue sĕ se cetească şi sĕ se subscrie pentru ca se fie toate intro formă făcute. Proprietariul care primeşte la lucru lucrători străini aceia trebue se dee aceasta de ştire antistiei pentru ca sĕ se poată ţiné controla şi evidenţa.

O mare nenorocire. In o parte a băilor sau ocnelor de cărbuni de peatră din Carvin in Boemia s'au intêmplat cinci explosiuni după olaltă. Preste 230 de băieşi au cădut jertfă acestei explosiuni lăsând in nespusă jale şi lipsă 180 veduve şi preste 1000 orfani, cari vor primi o parte din pensiunea bărbaţilor. Contele Lariş, proprietariul acelor băi, asemene le va da pensiune corespundĕtoare. Instituţiunea ocnelor au dară la noi incă multă lipsă de indreptări şi investituţiuni tocmai cu privire la eventualitatea astorfel de primejdii.

Ferbinţală mare in America. Pre când la noi in Europa cade ploaă rece, grindină, neauă şi suflă un vênt geros de mai multe dile incoace, pe atunci de pildă in oraşul Neviorc din America căldura a fost de 90 graduri Fahrenheit sau 50 graduri Celsius in umbră. Această pripeală groaznică a făcut mari pagube şi mulţi oameni s'au bolnavit greu, eară au murit.

Grindina. In timpul din urmă nu numai desele ploi au causat daune insemnate parte prin eşirea apelor, parte prin atacarea grânelor de rugină, ci ce a mai rĕmas cruţate in multe locuri au fost atacate de grindină sau peatră. Astfel in dilele trecute grindina a sdrobit toate culturele de pe hotarul şi din grădinele comunelor Brestovaţ şi Haiduşiţa. Paguba este foarte mare.

Se ne uităm bine la bani. Facem băgători de seamă pe toţi, că in timpul mai nou se fac multe inşelăciuni cu banii vechi de argint de câte 25 cr. Aceste monete adecă se dau in loc de 1 coronă sau 50 de cruceri mai ales acelor oameni cari nu vĕd bine sau cari fac têrguieli in grabă.

Indreptare. Referitoriu la corespondenţa din Chiseteu apărută in nrul 19 al acestei foi mai mulţi fruntaşi din acea comună ne trimiseră incă atunci o indreptare lămuritoare. Din acea scrisoare se vede, că partea cea mai mare din cele ce s'au pus spre lauda lui Dimitrie Gerda sunt absolut neadeverate. Ci tocmai Dsa şi cei doi trei ortaci ai sei ar fi aceia cari au fost la cunoscutul tămbălău din Bpesta şi cari numai spre folosul şi spre inaintarea bisericei din loc n'au fost pe când mai aveau şi ei inriurinţă asupra conducerii afacerilor ei. Casurile singuratice nu le mai inşirăm de astădată. E insĕ bine şi de lipsă ca anumiţii oameni se fie bine cunoscuţi şi publicul mare se nu fie purtat de nas prin ştiri fără de temeiu adeverat.

Felurimi.

Alcoolismul şi vitalitatea. Britisch medical association (asociaţiunea englezească a doctorilor) a terminat de curênd o anchetă ale cărei resultate vor schimba cu totul părerile asupra alcoolismului.

Dorind de a avé o socoteală exactă a influenţei exersată de alcool asupra duratei vieţei omeneşti, asociaţiunea insercinase o comisiune de a proceda la o anchetă asupra vêrstei medie la următoarele trei categorii de oameni:

1) Aceia care se abţin cu totul de la bĕuturile alcoolice sau spirtoase;

2) Aceia care beau in chip moderat;

3) Aceia care fac abusuri.

Această comisiune şi-a depus raportul mai dilele trecute.

Observaţiunile s'au făcut la 4234 de casuri de decese şi comisiunea a impărţit nu in trei categorii pe oameni, ci in 5, şi iacă vêrsta atinsă de aceste categorii:

1) Aceia care nu beau de loc alcool: 51 de ani şi 22 de dile.

2) Aceia care sunt moderaţi in consumarea alcoolului: 63 ani şi 12 dile.

3) Aceia care beau fără intenţia de a se imbĕta, insĕ din imprudenţă: 59 ani, 67 dile.

4) Bĕutorii obicinuiţi: 57 ani, 59 dile.

5) In fine beţivii: 53 ani, 13 dile.

Resultă deci din această statistică, că vêrsta cea mai inaintată a fost atinsă de acei care beau moderat, ceea ce pare foarte natural; dar rĕmâi inmărmurit când vedi că minimul vieţii este atinsă de cei ce nu beau in loc de a fi pentru cei cari sunt beţivi.

Ce vor dice in faţa acestor resultate, societăţile americane şi engleze in contra bĕuturilor alcoolice?

Cât se plătesc advocaţii in Anglia. In acest moment se desfăşură inaintea tribunalelor engleze un interesant proces de moştenire a averei defunctului duce de Sutherland. Vĕduva sa de o parte şi fiul ei de alta 'şi dispută averea rĕmasă.

Iacă ceea ce actualul duce plăteşte advocaţilor sei: dnii H. James şi E. Clorke iau fie-care câte 25.000 de fr.; dl Inderwich, 20.000 fr. şi dl Deave, 12.000.

Ducesa vĕduvă va plăti, la rêndul ei lui sir R. Webster, 25.000 fr.; Lokwood, 20.000 fr.; Baiford, 12.000 fr.; Carson, 8.750 şi Pearle, 6.150 fr.

Afară de aceasta fie-care din aceşti

---

mai pot da incă un sfat. Departe, departe, spre Apus de soare in ostrovul mării la o babă cu nasu de fier, mai am eu un frate năzdrevĕn. Acela e cu mult mai tare şi mai sprinten de cât mine, ba chiar şi de cât bălaurul. — Pe acela dacă l'ai putea câştiga, atunci nevasta uşor ţi-ai scăpa. Dar acela, cum dic, este de tot departe. Voieşti sĕ mergi atâta lume după el?

— Cum sĕ nu, respunse feciorul, — sĕ fie până 'n fundul iadului şi incă mĕ duc, căci sau imi scap nevasta sau mor. —

Bine dar! dise atunci calul, — mergi la baba cu nasul de fier, eu te duc până la mare. La baba aceea trebue se te bagi slugă pe trei ani, in care timp alt lucru n'ai, decât se-'i păşunezi pe câmp cei 12 cai ce are. Apoi de simbrie capeţi un cal, care vei voi tu, dar sĕ nu primeşti decât pe cel mai slab, devreme-ce acela e fratele meu. Şi apoi bine se ţii minte şi aceea: acasă poţi mânca ori ce, dar pe câmp se nu mânânci nimic, de ţi-ar pune baba in traistă ori şi ce, căci atunci intr'o clipită adormi, caii ţi-sĕ ascund, de nu e chip şi modru sĕ-'i mai găseşti, şi atunci ai gătat'o şi cu viaţa.

Feciorul audind acestea sĕ sui pe cal şi plecă in spre ostrovul mării la baba cu nasu de fier, şi strĕbătu el prin locuri necunoscute, prin codrii, pustii şi sĕlbatecii, pe unde pui de om nu sĕ arĕta, şi cum mergea el intr'o di printr'o pădure, eată că dă de un păengin ce chinuia o muscă şi vrea sĕ o omoară, dar musca cum il vĕdu ii dise cu grai de om:

— Voinice, voinice, fie-ţi milă de mine şi scoate-mĕ din ghiarele păenginului, că şi eu iţi voiu prinde vr'odată bine.

Feciorului, vĕdĕnd'o cum il roagă de frumos i-sĕ făcu milă şi o scoase.

— Foarte frumos iţi mulţămesc, voinice, că m'ai scos de la moarte şi pentru binefacerea ce mi-ai făcut, dise atunci musca, na aripa asta a mea, pune-o bine şi de vei avea vr'odată lipsă de mine, scoate aripa şi-o aprinde, că eu indată voiu veni şi-'ţi voiu prinde bine.

— Oare ce bine mi-i putea tu prinde dise feciorul zimbind, dar totuşi puse aripa bine.

Apoi merge mai departe şi cum merge, eată numai că dă de un lup, in a căruia picior stĕng era 'mplântată o săgeată, şi feciorul vru sĕ-i dee o măciucă sĕ-l omoară, dar lupul ii grăieşte cu graiu de om:

— Voinice, voinice, fie-ţi milă de mine şi nu mĕ omori, ci mai bine scoate-'mi săgeata aceea din picior, că binele bine aşteaptă.

Feciorului i-sĕ făcu milă de el şi-'i scoate săgeata; ear lupul mulţămindu-i ii dise:

— Voinice, voinice, de te vei afla vre-odată in rĕu, gândeşte numai la mine, că poate şi eu se-ţi prind vre-un bine.

— Oare ce bine mi-i putea prinde şi tu gândi feciorul ridĕnd, poate se-mi eşi in cale cu alţi ortaci de ai tei prin pădurea aceasta şi sĕ mĕ sfăşii de viu.

Apoi merge mai departe şi cum merge pe când sosi la ţĕrmurul mării numai ce vede un rac aruncat pe uscat de valuri şi racul cum il zări ii grăieşte cu graiu de om:

— Voinice, voinice, fie-ţi milă de mine şi rostogoleşte-mĕ in apă, că binele bine aşteaptă.

Feciorul sĕ apucă şi-l rostogoleşte in mare, ear racul perdĕndu-şi urma printre valuri ii dise:

— Voinice, voinice, de te vei afla vre-odată in rĕu, gândeşte numai la mine, că poate şi eu se-ţi prind vre un bine.

Oare ce bine mi-i putea prinde şi tu dise feciorul ridĕnd, apoi merse mai departe până ce ajunge la ostrovul mării, la baba cea cu nasul de fier, şi cum ajunge ii spune, că voeşte sĕ i-se bage slugă.

Baba-l primeşte cu bucurie şi ii spune, că la ea n'are altă de lucru, decât se-'i ducă la păşune cei 12 cai in toată dimineaţa, ear seara sĕ-'i aducă şi sĕ-'i dee in seamă, şi dacă 'i va griji bine, căpĕtă de simbrie un cal, care-'şi va alege el, ear dacă-'i va griji rĕu şi-'i va pierde, ii va ascunde soarele. — După aceea ii pune la traistă şi feciorul merge cu caii la păşune. Cum, cum cam pe la ameadi unde nu-'l taie o foame numai ca aia, de ii durăia foalele ca de cireşe şi ne mai putĕndu-se rĕbda mâncă merindea. Şi nici că gătă bine cu mâncarea şi unde nu-l cu-

domni vor mai primi de fie-care audiență onorarii variând intre 2500 franci și 250 fr.

Nu-i așa că e bine sĕ fii advocat in Anglia?

Economiă.

Când se cosim fênațele? Cosirea ierburilor nu pe tot locul se intêmplă la timp potrivit; mulți incep cositul mai târḑiu, sub cuvênt că dacă iarba e mai coaptă, dă fên mai mult.

De sigur că cosind iarba mai târḑiu ne dă mai multişor fên, că prin uscare nu scade așa tare ca iarba tineră, fragedă. Dar se ne aducem aminte că este totodată nu numai mai mult fênul câștigat din iarba imbătrânită, ci și mai puțin nutritor decât cel cosit in floare. Apoi afară de aceea nici nu-l mânâncă vitele așa bine, că, de-l lăsăm până i se scutură floarea, firele devin păioase ori lemnoase, după cum le este firea și se scutură nu numai floarea, ci și multe frunḑe. Apoi prin lăsarea ierbei prea lung timp necosită, slăbește și pămêntul.

Cercetările economilor cu pricepere au dat dovedi că fênul atunci este mai puternic, mai nutritor și deci mai bun când este in floare, deci atunci și trebue cosit, că atunci nu pierdem nici flori, nici frunḑe și paiele sunt mai moi și mai puțin cotoroase. Susțin unii economi puțin pricepători că de cosim iarba până nu se coace, până adecă nu cade floarea, se răresc ierburile, ear cosindu-le după ce au căḑut florile de coapte ce sunt, se indeasă, că se seamĕnă de sine. Aceea insĕ nu stă, de oare-ce cele mai multe soiuri de ierburi își susțin soiul și se inmulțesc prin rădĕcină ca și prin floarea cu sĕmênță; ba, cosindu-le la timp, otăvesc frumos și des, care otavă nu numai ajută ca sĕ se perpetueze ierburile, dar ne dă și nutremêntul cel mai escelent pentru vite.

A cosi apoi iarba inainte de inflorire incă nu este cu scop, că atunci la uscare, fiind prea fragedă, piere tare; părțile cele mai bune evaporează in aer, pre lângă ce nici nu are in mĕsură destul de mare albumin, care este materia cea mai nutritoare a ori-cărei plânte. Deci: când vedem că este iarba mai inflorită, atunci trebue cosită, cu deosebire după ploi, că atunci e nădejde de câteva ḑile de vreme bună, ca se o putem usca repede și căpĕtăm nutreț și bun și mult și avem nădejde și de otavă. — i.

Cum se păstrăm carnea in căldurile verei? Nu arare-ori se intêmplă că oamenii umblă in căldurile verei după cumpĕrători in ruptul capului, ca se le cumpere porcii grași ori baremi puși in carne, de frică că vor peri, deoare-ce in vecini zac porcii de orbalț ori de alt morb. Măcelarii, veḑi bine, in atari casuri cumpĕră porcii numai cu jumĕtate prețul, profit au mare, dar cu dauna vindĕtorilor. Apoi oamenii nostri ce se facă, mai bine-i dau ca de pomană, de cât se nu aibă nici un folos, că de: mai bine ceva de cât nimica. Dacă ar ști oamenii nostri, cumcă se poate păstra carnea și in anutimpurile calde ale anului, atunci de bună seamă că porcii ori alte animale, până nu se bolnăvi, mai bine le-ar preface in carne, de cât se le dee fără preț ori se le lase se moară, că in casuri de epidemii, pe care o ajunge — se și duce, deci le-ar boli până nu se bolnăvi. Pățania a invĕțat pe om cum sĕ se ajutore in astfel de casuri și in cele următoare voiu arĕta cum se poate păstra carnea la casele noastre: Porcii se ucid după apunerea soarelui. Toate cărnurile ce nu se pot săra și pune la murat se pun la ghiață, și sunt de a se consuma in vremea cea mai scurtă; acestea sunt: cârnații sângerețiị ș. a. Apoi se freacă șoancele cu o amestecătură făcută din un chilogram de sare, 25 de grami salpetru și o mână de piperiu sdrobit mărișor și p'atâta scorțișoară sdrobită ca piperiul, dar aceasta amestecătură se fie atât de fierbinte, cât de abia se o putem lua in mână și trebue frecate bine cât preste tot sĕ se acopere de acest amalgan (amestecătură). Pentru cărnurile de fiert, slănină, spinare, cap, ș. a. luăm un chilo de sare, piperiu și scorțișoară după voință, dar salpetru nu punem. Cărnurile astfel preparate se pun in butoaie pe șoance și se apasă bine. In ḑiua următoare le frecăm eară ca și in cea de intâiu cu amestecătură proaspĕtă, fierbinte. In ḑiua a 3-a gustăm zama acea din butoiu, ce a eșit din cărnurile puse, și de-i destul de aspră, le frecăm numai cu zama aceea, dacă insĕ nu ni se pare destul de iute, atunci le mai frecăm odată cu sare fierbinte. In ḑiua următoare ducem cărnurile in cămara de afumat și le afumă ḑi și noapte. Dacă am făcut intocmai, atunci a șeasa ḑi după uciderea porcului, putem avea pe measă șoancă bună, gustoasă. De-s căldurile mari, atunci lucrăm cu cărnurile numai noaptea, le acoperim cu ștergare curate și le păstrăm in celare cu ghiață. Earna, la un frig sub 3 grade nu-i cu scop se facem așa, deoare-ce atunci cărnurile inghiață curund. Urmând astfel, ori in care parte a anului ar fi, nu ne merg cărnurile in pagubă. — i.

Păstrarea vișinilor preste earnă. Orice fruct se caută și atunci când nu-i e sesonul coacerei lui. De aceea se fac incercări in deosebite moduri de a păstra unele poame timp cât de indelungat de nu putem crude, cel puțin pregătite intr'un mod oare-care. Vișinile păstrate in sticle sunt foarte gustuoase și se pot ținea mult timp, de aceea voiu arĕta un mod lesnicios pentru păstrarea lor.

Se aleg vișine frumoase și coapte, dar bine intregi și căutăm una de una nu cumva se fie plesnită, căutându-le le tăiem cu foarfecele coadele pe jumĕtate și se pun in sticle lărguțe la gură in care se pune — după ce le-am umplut cu vișine — 100 grame de zăhar pisat. Apoi se astupă cu dopuri noauă și se leagă cu sfoară. Sticlele astfel umplute se infășor in pânză seau in fên pentru de nu se sparge fierbând și se pun intr'un căzan plin cu apă rece până in dreptul gâtului sticlelor. Dup'aceea se pune cazanul astfel umplut la foc și după 5 minute de fierbere se lasă sĕ se rĕcească.

Sticlele astfel fierte se desfășură de pânză, după ce s'au uscat dopurile se sigilează și se așează in celariu ca sticlele cu vin, culcate in năsip. — i.

Ce se nu omorîm? Cărțile de școală din Francia cuprind unele invĕțături (bucăți de cetire) care merită toată băgarea de seamă nu numai pentru cuprinsul lor, ci mai mult pentru forma precisă (hotărîtă) și limba energică ce o conțin. Un esemplu: Despre animale se ḑice: A r i c i u l. Trăește mai cu seamă din șoareci, din animale mici roḑătoare, melci de drumuri, larve de insecte. N u o m o r î ț i a r i c i u l! — B r o a s c a. O adevĕrată ajutătoare a economului. Fie-care nimicește 20—30 insecte intr'o secundă. N u o m o r î ț i broasca! C â r t i ț a (sobolul). El mânâncă larve și insecte stricăcioase sĕmênăturilor. In stomacul (foalele) ei nu s'a aflat nici o părticică de plantă. N u o m o r î ț i c â r t i ț a! P a s e r i: Fie-care țeară are in fie-care an daune mari causate de insecte. Paserile stirpesc multe insecte, cu deosebire omide; ele sunt ajutorii economului și ai pomologului. N u o m o r î ț i p a s e r i l e! — (Mămăruța, coccinela). El este cel mai bun prietin al economului și al pomologului, căci mâncă in massă păducii frunḑelor, cari strică sĕmênăturilor. Cruțați....

Dacă francesii cei culți scriu așa, de bună seamă vor fi știind de ce. Un lucru insĕ se știe cu poporul nostru, din lungă deprindere, nu omoară arici (numai in casuri de morb, pentru leac, că ficatul fript pe cărbuni il dau celor ce sufĕr de vĕtămătură) nici broasce (că unde nu e broască 'n apă, se nu fie bună apa! a ḑis maica Dlui, când, căutând pe Domnul sfânt nu-l afla și intrebând de o broască aceia i-a respuns: nu fi intristată, că ție de-ți piere, numai un fiu iți piere, dar eu că avuiu nouĕ fii, și veni o roată forforată și-mi omori opt odată, numai unul mi-a remas. Ear dacă maica Dlui i-a ḑis se-și aducă fiul se-l veaḑă, broasca a strigat: tomo, tominoace, calcă bosuioace; hai la mama 'n coace! Și a venit puiul broascei: cu picioarele ca rĕșcitoarele, cu unghiile ca fusele, cu ochii ca talgerile... și cum l'a vĕḑut maica sfântă, de și era atât de nĕcăjită, a zimbit și a ḑis: fie-ți de bine, broască, unde-i muri — se nu te 'mpuțești și unde n'a fi broască 'n apă se nu fie bună apa!) nu omoară poporul nostru soboli (că sobolul e copil de popă) ear paserile insectivore le cruță, cu deosebire runduneaua. Sĕ vede deci că prin lungă deprindere ori de la fire, poporul nostru nu este un popor crud, vandal, ci trebue totuși din tinerețe, din scoală deprins a ști deosebi bine intre folositor și nefolositor, ca Francesii, și atunci moravurile și mai mult i-se vor nobilita, imblânḑi, cultiva. Din parte-ne ḑicem: cruțați paserile, ba le faceți sĕ se afle bine in giurul casei și grădinei voastre; cruțați aricii, sobolii și paiangenii! — i.

---

prinse un somn dulce ca mierea și feciorul adormi ca mort. Când sĕ deșteptă era pe la asfințitul soarelui și ia cai dacă ai de unde. Frica lui că acuma baba cu nasul de fier îi va cionta ḑilele, pentru că nu i-a grijit caii bine.

Se socotea și se gândea că ce e de făcut acum. Deodată își aduce aminte de musca ce-a scos-o din ghiarele păenginelui. Scoate aripa din buzunariu și o aprinde și cât ai bate douĕ 'n palme musca se și infățoșează inaintea lui bornăind și-l intreabă că ce nĕcaz are. Feciorul ii spuse din fir in pĕr.

— Pentru aceasta nu te supĕra și nu te nĕcăji, voinice, așa tare, că om scoate-o noi la cale, ḑise musca și chemând ortacele ei o luară după cai in toate părțile și aflându-i intr'o groapă unde nu incepură ai mușca de o turiră caii babii tot rînchezênd până la păstorul lor, ear acesta 'i duce voios acasă și-'i dă in seamă la babă.

Baba pe față se arĕtă veselă, și laudă pe fecior pentru hărnicie, dar de dos, numai ea știa ce gândea și până ce feciorul își alină cea foame, ea se duse in grajd și unde nu mi-'ți imblăti bieții cai omenește, mai ales pe cel mai slab.

A doua ḑi feciorul ear merge cu caii la pășune. Și când colea pe la ameaḑi unde nu mi ți-'l tăie iar o foame pogană, și de la o vreme ne mai putĕndu-se stăpâni, scoasĕ merindea și-'i dete gură. (Incheiarea va urma.)

Sfat bun pentru cultivătorii de stupi. Se nu rĕsădească in apropiarea stupinei nici ceapă, nici aiu, nici salată, nici curechiu de veară (chel) că abureala plantelor acestora fac se cadă albinele jos când trec preste ele, de vin incărcate de la câmp, și pier acolo. — i.

Vacile vor da lapte mult dacă inainte de fetare cu 2—3 luni li-se va da in fie-care ḑi in mâncare (tărițe, făhnă) câte o mână de sĕmĕnță de inu fiert. Tot așa și oile, lor insĕ-i destul dacă le dăm cu 1 lună inainte de fetare. — i.

A scuti coșurile stupilor de furnici. Infășurăm pe lângă stêlpii stupinei și punem printre coșnițe și pe lângă coșniță rociuri părăsite, vechi, de celea de prins pesci și furnicile nu vor trece preste ele. — i.

Un arbore bun pentru loc rĕu. Australia posede păduri estinse de arborele numit acolo vattle-tree, și care in cărțile de știință e cunoscut sub numele de Acacia decurens. Acest minunat arbore se indestulește cu pământul cel mai arinos, pietros și neroditor. Coaja lui uscată conține 30—40 procente de materii taninice și — după mărturisirea baronului Müller — $1^1/_2$ font din aceea coajă dă la argăsirea pieilor resultatul ce-l dau 5 fonți de scoarță de stejar european, adecă vine mai de 3 ori mai prețuită pentru argăsitori decât coaja de stejar, fără de care nu pot lucra picile. Pe lângă coaja lui cea scumpă, mai este acest arbore prețuit și pentru gumi (reșina) ce produce. In Sidney (Sidni) (capitala Cumberlandei din Australia) costă 1 font de sĕmĕnță de Acacia decurens 2 dolari (cam 4 fl. 30 cr. de ai nostri) și intr'un font sunt 25.000 până la 40.000 de sĕmĕnțe, care incolțesc și după mai mulți ani, numai se fie păstrați bine și cari se țin in apă caldă inainte de sĕmĕnare, ca și sĕmĕnța acaților nostri. La 3, mult la șese ani după sĕmĕnare putem avea coajă și gumi de la ei! Se recomândă deci de sine acest arbore pentru bunătatea lui și pentru puținul ce el poftește de la noi, că locul, unde nimic nu ar prii, lui îi este destulitor. N'ar strica sĕ se facă incercări, cu deosebire oamenii cu stare și cari posed mult pământ ar fi bine se facă probe. — Sĕmĕnță ar procura negustorii mari de sĕmĕnțuri, numai se le spună așa. Acacia decurens din Sidney, Australia. — i.

Têrgul de grâne. Viena, in 13 Iuniu n. 1894. Grâul pro Maiu-Iuniu 7 fl. — 7 fl. 3 cr. pro toamnă 7.30—7.32; Secară pro toamnă 5.84—5.86; Ovĕs pro Maiu-Iuniu 6.72—6.75; pro toamnă 6.12—6.14; Cucuruz pro Maiu-Iuniu 5.— —5.02; pro Iuniu-Iuliu 5.01—5.03; pro Iuliu-August 5.27—5.29; Oleiu de napi pro Septemvre-Decemvre 26—27 fl.; Rapiță pro August-Septemvre 10.75—10.85.

Prețul grânelor in piațele din America sunt cu câte 30 cruceri mai mari.

Budapesta, in 13 Iuniu n. 1894. A fost o circulațiune de 60.000 măji metrice, cu câte 10—15 cr. urcare in preț. S'a vêndut grâu românesc de 75.7 kile cu 5 fl. 80 cr., sêrbesc de 74 kile cu 5 fl. 70 cr., de lângă Dunăre de 77.2 kile cu 7 fl. $17^1/_2$ cr., de lângă Tisa de 79.7 kile cu 7 fl. 65 cr., din Bănat de 77.5 kile cu 7 fl. 30 cr., de toamnă cu 7 fl. 16 cr. Cucuruz 4 fl. 80 cr. Ovĕs de toamnă 5 fl. 80 cr.

Scoală agricolă in Lugoș. Școala de agronomiă inființată la Lugoș la iniciativa reuniunei agronomice a comitatului Caraș-Severin se va deschide și prelegerile se vor incepe la toamnă. Secretariul reuniunei C. Fényes este deja numit profesor. Școala deocamdată este instituită pentru 16 elevi interniști, numĕrul lor insĕ cu timpul se va spori amĕsurat necesității și imprejurărilor.

Literare de incălțăminte militare. In urmarea unui rescript ministerial camera comercială și industrială din Timișoara dă de știre că pentru oastea honveḑimei sunt a se găti mai multe mii de exemplare de incălțăminte mai grea și mai ușoară. Terminul insinuării ofertelor la cameră espiră cu ḑiua de 20 Iuniu n.

Higienă.

Mijloc simplu contra asudărei picioarelor. Când te scoli din așternut ștergeți picioarele cu o cârpă curată de pânză, după aceea udă cârpa cu vinars și-ți freacă bine picioarele, dar veḑi se nu meargă și pe grumaḑi. — i.

Unsoare pentru arsură. Se ia 1 lingură oleu de lemn, 1 lingură unsoare proaspĕtă de porc, 1 lingură var nestins, 1 lingură vinars sărat (Franzbrantwein) sĕ se amestece așa reci, ear alifia resultată din aceasta amestecătură se unge rana seara și dimineața. — i.

Medicine contra urdinărei (diareei). Fierbe cam două linguri de afine intr'o litră de apă și bea fiertura. Seau: bea zamă de orz, zamă de ovĕs cu thea de anis, — ori thea de goroafe mestecată cu puțin gumi arabic, de cumva diarea provine din recelă. — i.

Medicină contra vêrsatului de sânge sau a tusei cu sânge. Bea un pocal de apă cu sare de culină, sau in 10 picuri oleu de terpentin intr'un pocal de apă, ori că: bea din când in când câte un gălbinuș de ou proaspĕt, crud. — i.

Cel mai probat mijloc contra tusei invechite: Cumpĕră o oală de lut jumălțuită cam de $1^1/_2$ litri și o unge subțire pe din lăuntru cu cătran de lemn (păcură, dohot) umple-o apoi in toată ḑiua cu apă, ține-o 24 de oare și o dă bolnavului se o bee seara și dimineața. Oala unsă odată cu cătran, e de ajuns pe 2 sĕptĕmâni, numai apa sĕ se schimbe. Medicina aceasta nevinovată va vindeca de sigur și cea mai cerbicoasă tusă. — i.

Medicină contra mușcăturei de albină. Unge cu miere de stup locul unde te-a impuns albina seau vespe și nici vei simți dureri, nici te vei unfla.

Tot contra inghimpărei de albine e bună și ceapa; cu ea tăiată in doauĕ frecăm locul inghimpat. — i.

Medicină contra tusei sĕci la cai. Dă de beut la calul cu tusă zamă seau fiertură de orz cu miere de stupi, seau fiertură de nalbă cu sĕmĕnță de inu amestecată cu miere de stupi. — i.

Medicină contra inflăturei foalelui la vite. Ia o bucată de caș foarte vechiu ori brânză și o infundă pe gâtul vitei unflate; de i-se pornește foalele — va scăpa de umflătură. — i.

Gărgărițele fug din bucate dacă vei unge padimentul și părieții hambarelor cu ceapă, ear prin bucate vei pune pojmotoage de fên. Crengile de soc inverḑite și băgate prin hambarele cu bucate incă le alungă. — i.

Medicină in contra durerei de gură și de picioare la vite. Fierbe in apă frunde de căpșuni (fragi de pădure), din asta fiertură dă vitei bolnave se bee de 3 ori pe ḑi, celor mari mai mult, viteilor mai puțin. Spălarea ranelor dintre unghii cu aceasta zamă incă e folositoare. — i.

Contra purecilor de grădină avem se fierbem pelin și seara se udăm plântuțele cu zama aceea, și numai decât in dimineața viitoare vom vedea că au perit cu desevêrșire. Cu deosebire e de a se uda plântele tinere pe cari le nimicesc purecii total une-ori. — Cercați și ve veți convinge! — i.

Mijloc contra morbului de gură și picioare la vite. Un jurnal agricol din Belgia recomândă următoriul mijloc simplu și foarte bun: Dă la vite nutreț pregătit din fărină de sĕcară cu apă, fără sare, așa dară lături groase de făină de sĕcară nesărate. Făina de sĕcară trage rĕul acela (focul, fierbințala) și prin aceasta scurtează și durerile și morbul. Acest mijloc e de recomândat și de aceea, că vitele până-s bolnave nici nu pot mânca nutreț aspru și vêrtos. — i.

Ghicituri.

88) Unde mergi tu sucită? Ce me 'ntrebi tu găurită, că mi coda 'nträurită? (Para focului.)

89) Am o vacă, o duc la câmp sătulă și o aduc acasă flămêndă? (Straița.)

90) O goangă neagră pe câmp aleargă? (Coasa.)

91) Două late alăturate, două strêmbe cârligate? (Forfecele.)

92) Butea geme, boierii beu? (Scrofa cu purcei.)

Tragerea de losuri.

Tragerea losurilor „Jó-sziv". La tragerea a 16 a losurilor „Jó-sziv" intêmplată alaltă-eri câștigul principal de **10.000** fl. l'a dobândit seria 3329 numĕru 74; câte **1000** fl. au dobândit seria 2916 nr. 91, și s. 1942 nr. 79; câte **500** fl. s. 5013 nr. 4, s. 6597 nr. 19; câte **100** fl. s. 991 nr. 41, 4116 nr. 30, s. 5823 nr. 27, s. 6478 nr. 58, s. 6558 nr. 50; câte **25** fl. s. 1629 nr. 82, 1665 nr. 7, s. 2584 nr. 89, s. 2877 nr. 3 s. 3049 nr. 8, s. 3594 nr. 49, s. 5995 nr. 72, s. 6097 nr. 81, s. 6374 nr. 66 și s. 7422 nr. 26; câte **10** fl. s. 576 nr. 77, s. 1148 nr. 33, s. 1926 nr. 91, s. 2553 nr. 77, s. 3774 nr. 72, s. 4794 nr. 85. s. 4847 nr. 84, s. 5974 nr. 81 s. 6586 nr. 34 și s. 7201 nr. 31. — Alte 500 de serii au mai dobândit câte **2** fl. v. a.

Posta redacțiunii.

Dlui paroch P. P: Este deja in programul acestei foi și negreșit ne vom ocupa și de legea despre poliția de câmp amĕsurat trebuinței și priceperii poporului, care va avé mult de lucru cu această lege. Inceputul îl facem aḑi.

Dlui Dimitrie Albu in Bencecul-român: Se nu te suprindă, că gendarmii comit volnicii smulgând brêul tricolor de pe corpul feciorilor și fetelor române. Față de Români se comit aḑi alte mai mari violențe și mai grele fără de legi. Dară inzĕdar, din Român aḑi nu mai pot face Maghiar, nici cu buna nici cu rĕul.

Dlui Ios. I. Ardelean in Kétegyház: S'a dispus deja trimiterea; credem că pân acum a-ți și primit doară toate.

Dlui D. Sebeșian invĕț. in Secusigiu: Aici treaba DTale este in ordine și foaia Ți se expedează regulat. Scirіcește și ne informează, pricina trebue se fie la posta din provincia.

Têrgul de producte.

In piaţele din ţërile esterne comerciul stagnează preţurilor se urcă incet.

In piaţa din Bpesta comunicaţiunea şi comerciul e aproape ca in sĕptĕmâna trecută. Speciele de grâue principale se căutau. Ele suie incet in preţuri.

Grâu curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In sĕptĕmâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea sĕptĕmânei sĕ urcă la 150,000 măj metrice.

Ovesul. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 5 mii de măji metrice şi se plătea, amĕsurat cualităţii, cu 5 fl. 60 cr. — 7 fl. 10 cr. per m. m.

Cucuruzul, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 4 fl 70 cr.—4 fl 94 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 4 fl 30—4 fl 80 cruceri.

Grâul este fluctucant. Preţurile variau cu 6 fl 75—7 fl 16 cr.

Sĕcara incă sau căutat, cumpĕrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 4000 măji metrice, iară preţul se stăbili in fine cu 5 fl. 42 cr. — 5 fl. 65 cr.

Sĕcara de primăvară se da cu 5 fl. 47 cr. — 5 fl, 60 cr. in fine insĕ rĕmase cu 5 fl. 50 cr. — 5 fl. 60 cr.

Orzul de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 70 cr. — 5 fl. 90 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 4 fl. 70 cr. cu vamă cu tot.

Păstăioase. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: Păsula puţin căutată măre albă 5 fl. 50 cr. rotundă 6 fl. 25 cr. sură 5 fl. 25 cr. pistriţă 4 fl. 75 cr. pitică 7 fl. cr. Mazere 8 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. Linte, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 20 fl. Mac sur 28 fl. vênĕt 32 fl. Chimin, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate se pricepe, per 100 kilogramuri).

Sĕmênţuri. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 8 fl. 25 cr.— 8 fl. 75 cr. mohor 8 fl. 00 cr. — 8 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de In 11 fl. 00 cr. — 12 fl. 50 cr.

Gogoaşe 10 fl 50— 12 fl 75.

Victualii. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 4—6 fl. Găine 80 cr. — 90 cr. — 1 fl. 20 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 60 cr. Ciurcan 3 fl. 50 cr. = 5 fl. — cr. Reţe 1 fl. — cr. — 1 fl. 30 cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 50 cr. per păreche en gros.

Oauĕ, 50 până 52 dărabe 1 fl.

Cartofi (crumpiri, baraboi, mere de pămênt) au cădut cu 60 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 00 cr. rosa nuoi 1 fl 60 cr. ca covrigii 2 fl 50 de fabrică 1 fl. 00 cr.

Prune sêrbeşti 8 fl. 30— 19 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — Mierea destilată cu 33 fl. — Ceara, notează 153 fl.

Ceapa in cuantităţi mari a remas cu a 4 fl. 80 — Aiul 37 fl (per 100 Kilogr.)

Lâna. Têrgul a fost bine cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in sĕptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

Carnea de viţel. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 36 cr — 42 cr. tăiaţi 38 cr. — 52 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

Porcii 44—52 cr. de chilă.

Unsoare de porc 52 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 44 fl. — 48 fl 56 cr. amĕsurat cualităţii.

Piei brute. In sĕptĕmâna trecută s'au vêndut mai cu seamă piei de oaie, anume 6000 dărabe sêrbeşti cu 97 fl. — 2000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2600 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

Bursa de Budapesta din 19 Iuniu 1894.

Datoria de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	4%	118.60
„ „ „ „ 10.000	4%	—.—
„ „ „ „ pr. 31 Mart.		118.30
„ „ coroane ung.	4%	95.40
„ „ „ „ pr. 20 Mart.	4%	95.10
Obl. căilor fer. orient. 1876	5%	124.—
„ „ „ de stat, 1889, aur.,	$4\frac{1}{2}$	127.50
„ „ „ „ „ „ arg.	$4\frac{1}{2}$	103.—
Obl. cu premii ung., 100.		153.50
„ „ „ „ 50,		153.50
Obl. de desdaun. regal., am., ung.,	$4\frac{1}{2}\%$	101.—
„ „ „ „ croate	$4\frac{1}{2}\%$	102.—
Bonuri rur. ung.	4%	96.—
„ „ croate	4%	99.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	145.50
„ hipot. croate, 100.,	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat, 6 luni, 100,		—.—
Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov.	$4\frac{2}{10}$	98.50
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	$4\frac{2}{10}\%$	98.50
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul.	$4\frac{2}{10}\%$	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Oct.	$4\frac{2}{10}\%$	98.50
Renta de aur austr.	4%	119.75
Datoria de stat austr. 1854. 250,	4%	150.—
„ „ „ „ 1860, 500	5%	147.—
„ „ „ „ 1860, 100	5%	159.50
„ „ „ „ 1864, 100		198.—
„ „ „ „ 1864, 50		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	$4\frac{1}{2}\%$	101.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	119.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	38.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	39.—
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	105.—

Banca.

Banca anglo-austriacă 120	154.—
„ pe acţii Budapestană 100	128.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	94.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumana 80	120.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	442.—
„ „ „ pe acţii Budast. 50	54.50
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Apr.	368.50
„ industrială I ung. 150	215.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	114.—
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	119.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II. emis. 31 Mart.	237.50
„ comercială ung. pestană 500	1124.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K.	—.—
„ „ „ „ „ 31 Mart.	246.—
„ austro-ungară 600	1034.—
„ „Unio“ 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ. 5%	102.50
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	100.—
„ „ „ „ „ 5%	101.—
„ „ „ „ „ $5\frac{1}{2}\%$	101.—
„ de credit ardeleană 5%	100.—
„ „ „ „ $4\frac{1}{2}\%$ 40 ani	99.—
„ „ „ „ $4\frac{1}{2}\%$ 50 ani	98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%	102.50
„ „ „ „ „ $5\frac{1}{2}\%$	—.—
„ „ „ „ „ 6%	—.—
„ „ „ „ „ $4\frac{1}{2}\%$	100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
„ „ „ 106 5% 40 ani	—.—
„ „ „ „ III. emis. 5%	102.50
„ „ „ „ IV. emis. $4\frac{1}{2}\%$	100.50
„ I. de credit din Timişoara 5%	102.—
„ I. „ „ „ „ $4\frac{1}{2}\%$	99.50
Imprumut. bancii ung. hipotec. 4%	128.—

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	178.50
Sorţuri din Buda 40	63.—
„ „ „ st. austr.	65.—
Sorţuri reun. „Io-sziv“ 2	3.30
„ „ „ austr.	3,60
„ crucea roşie 5	12.50
„ „ „ austr.	13.50
Obligaţiunile basilicei 5	—.—
„ „ bpestan	10.75
„ „ austr.	11.—
„ crucea roşie italien. 25 lire	12.50
„ „ „ „ austr.	13.50
Instit. de cred. austr. 100	200.—
Crucea roşie austr. 10	19.50
Sorţi Pálffy 40	58.50

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.90
„ „ „ „ verig.	5.94
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.96
„ de 20 franci	9.92
20 marce	12,28
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	11.29
100 marce germ. in papir	61.37
„ „ „ de bancă pr. 31 Maiu	61.37

Bursa din Bucuresci pe diua de 16 Iuniu 1894.

EFECTE	Dobêndă	SCADENTA CUPOANELOR	OFERITE cu bani gata
IMPRUMUTURI DE STAT ROMANE			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct,	$100\frac{3}{4}$
„ amortibilă	5%	Apr.—Oct.	$97\frac{1}{3}$
„ „ din 1892	5%	Ianuarie Iulie	98
„ „ „ 1893	5%	Ianuarie Iulie	$98\frac{1}{3}$
„ „ $32\frac{1}{2}$ mil.	4%	Ianuarie Iulie	$84\frac{1}{2}$
„ „ 50 mil.	4%	Ianuarie Iulie	$83\frac{3}{4}$
„ „ 274 mil.	4%	Ianuarie Iulie	$85\frac{1}{2}$
„ „ 45 mil,	4%	Iunuarie Iulie	$86\frac{3}{4}$
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung)	5%	Ianuarie Iulie	—
Obl. de Stat (conv. rur)	6%	MaiuNoembre	$100\frac{3}{4}$
„ casei pens. a 300	10	MaiuNoembre	277
IPMRUMUTURI DE CASE			
Obl. ale com. Bucuresci 1883	5%	Ianuarie Iulie	$86\frac{1}{2}$
„ „ „ „ 1884	5%	MaiuNoembre	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	MaiuNoembre	$87\frac{1}{4}$
IMPRUMUTURI DE SOCIETATI			
Scris. func. rur.	5%	Iulie Ianuarie	92
„ „ urb. Bucuresci	7%	Iulie Ianuarie	102
„ „ „ „	6%	Iulie Ianuarie	100
„ „ „ „	5%	Iulie Ianuarie	87
„ „ „ Iaşi	5%	Iulie Ianuarie	$79\frac{1}{2}$
Obl. soc. de basalt	6%	Iulie Ianuarie	95

ACTIUNI	Ultim divid.	Valoarea Nominala	
Banca naţ. a Rom.	86	500	—
Soc. de asig. Dacia-Rom.	35	200	—
„ „ „ Naţionala	36	200	—
„ „ „ Patria	—	100	—
„ rom. de construcţiuni	15	200	—
„ de basalt	30	250	—
„pentru fabr. hârtiei	—	100	—

MONETE	OFERITE cu bani gata
Napoleonul	—
Galbenul austriac	—
Coroana germană (marca)	—
Lira sterlină	—
Lira otomană	—
Imperialul rusesc	—
Florinul austriac de hărtie	—
Rubla de hărtie	—
Aur contra argint (agiul)	0%

CEREALE	Greutatea in libre	OFERITE hectolitrul
Grâu	60	8
Porumb	60	5·75
Secară	—	—
Ovĕs	—	—
Orz	—	—
Rapiţă	—	—
Fasolĕ	—	—

SCHIMB	CURSUL
Londra . cek	25.41
„ . 3 luni	25.27
Paris . cek	101
„ . 3 luni	100. 25
Francia . cek	—
„ . 3 luni	—
Viena . cek	$203\frac{1}{4}$
„ . 3 luni	$201\frac{1}{4}$
„nap. (scurt)	—
Berlin . cek	124.35
„ . 3 luni	123.70
Germania . cek	—
„ 3 luni	—
Amsterdam 3 luni	—
Petersburg 3 luni	—
Belgia . 3 luni	99.90
„ . (scurt)	—
Elveţia . 3 luni	—
Italia . 3 luni	—

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 20 Iuniu 1894.

După notările societăţii „Lloyd“ din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit.	76 chilog.	per	100	chilog.		6.02—6.04
„ „ „	77	„	„ 100	„		6.05—6.10
Sĕcară „ „ „		„	„ 100	„		4.85—4.90
Orz „ „ „		„	„ 100	„		5.50—6.60
Ovĕs, venturat		per	100	chilogr.	. . . . . .	5.80—6.25
Cucuruz, nou		„	100	„	. . . . . .	4.40—4.45
Rapiţă,		„	100	„	. . . . . .	8.30—8.50

Tariful zonelor

pentru căile ferate de stat reg. ung.

Valid din 1 August 1891

ntre Timişoara şi urmatórele staţiuni.

Preţurile comunicaţiunii-vecine:

Pentru trenurile Personal = Omnibus sĕu mestecate

Zona	I clasa	II clasa	III clasa
1	—.30 cr.	—.15 cr.	—.10 cr.
2	—.40 cr.	—.22 cr.	—.15 cr.

Staţiunile comunicaţiunii-vecine

	Zona		Zona
Beregseu	2	Szakálháza	1
Merczyfalva	2	Siag	1
Recasiu	2	Sant-András	1
Remetea	1	Jebel	2

Tariful de zone general

	Trenuri pers. omnib. sĕu mest.			Trenuri accelerate		
Zona	I clasa	II clasa	III clasa	I clasa	II clasa	III clasa
1	50	40	25	60	50	30
2	1.00	80	50	1.20	1.00	60
3	1.50	1.20	75	1.80	1.50	90
4	2.00	1.60	1.00	2.40	2.00	1.20
5	2.50	2.00	1.25	3.00	2.50	1.50
6	3.00	2,40	1.50	3.60	3.00	1.80
7	3.50	2.80	1.75	4.20	3.50	2.10
8	4.00	3.20	2.00	4.80	4.00	2.40
9	4.50	3.60	2.25	5.40	4.50	2.70
10	5.00	4.00	2.50	6.00	5.00	3.00
11	5.50	4.40	2.75	6.60	5.20	3.30
12	6.00	4.80	3.00	7.20	6.00	3.60
13	7.00	5.30	3.50	8.40	6.50	4.20
14	8 00	5.80	4.00	9.60	7.00	4.80

Consemnarea statiunilor

si a numerilor zonelor de cari se ţin acele staţiuni in comunicaţiunea cu Timişióra:

	Zona		Zona		Zona
Abony	13	Kis-Kőrös	13	Puszta-Tenyő	12
Alcsi	13	K. K. Dorozsma	8	Radna-Lippa	6
Algyő	8	Kistelek	9	Rakasdia	8
Anina	11	Kis-Szálás	12	Rácz-Szt-Péter	8
Arad	4	Kigyos	6	Remetea	1
Baja	13	Konop	7	Rekás	1
Bajmok	12	Cornea	9	Rom.-Bocşan	5
Bács Almás	12	Córpa	7	Rőszke	8
Baziasiu	8	Kőtegyán	10	Sarkad	10
Beregseu	1	Krassova	10	Siag	1
Berzava	8	Kruşovacz	10	Sámson	10
Bichisiu	9	Curticiu	5	Sárafalva	7
Békesföldvár	8	K. Kun-Szálás	12	Soborsin	9
Bel.-Chiseteu	3	Kutvőlgy	10	Szabadka	10
Birda	3	Lesz	12	Sofronya	4
Bikity-Borsod	12	Lizzava	10	Szajol	13
Branyitzka	12	Lőkősháza	6	Szakálháza	1
Ciaba	8	Logosiu	3	Salonta	11
Csantavér	11	Maidan	9	Szarvas	12
Cs. Keresztur	13	Maros-Ilia	12	Szatymaz	8
Cséffa	12	Mehadia	11	Szeged	7
Csikeria	11	Merczyfalva	1	Szent-Audrás	1
Ciongrad	12	Mezőberény	9	Szent-Hubert	3
Csorvás	9	Mező-Keresztes	13	Szolnok	13
Detta	2	Mező-Tur	11	Szőregh	7
Deva	13	Militics	13	Stam. Moravicza	3
Fegyvernek	13	Mokrin	11	Tavankut	11
Biseric'a-alba	7	Moritzföld-Soşdia	4	T.-Szlatina	8
Félegyháza	11	Nagy-Kikinda	4	Teregova	9
F.-Vásárhely	31	Nagy-Kőrös	13	Topolya	19
Gataia	3	Nagy-Szt-Miklos	7	Topletz	12
Gavoşdia	5	Nagy-Várad	13	Topolovetz	2
Gerendás	8	Német-Bocsán	5	Totvárad	6
Gertenyes	4	Német-Ság	2	T.-Szt.-Miklos	11
Gurasada	12	Nyársapót	13	Uj-Arad	2
Glogovatiu	4	Oravitia	9	Vadkert-Tuzlar	13
Gyertyámos	1	Orczyfalva	1	Valkány	7
Gyoma	10	Orosháza	10	Valizzora	5
Gyorok	5	Oroszlámos	6	Varjas	1
Gyula	9	Orsiova	12	Váradpüspöki	4
Halas	12	O.-Bessenyő	6	Várad Velentie	13
H. Feketehegy	13	Örményes	8	Verbász-Kula	13
Baile Erculane	11	Osi	12	Verciorova	13
Horgos	9	Palics	10	Versecz	12
H.-M.-Vásárhely	9	Paulis	6	Vinga	3
Jablonicza	10	Perjámos	8	Vojtek	9
Iassenova	6	Piski	13	Zsaguzsen	5
Iám	7	Podporány	5	Zám	12
Caransebes	6	Porta Orientalis	9	Zombor	12
Cavaran Sacul	5	Puszta Bánréve	12	Zsebely	3
Kecskemét	12	Puszta-Páka	12	Zsidovin	5
Kelebia	11	Puszta-Peteri	10	Zsombolya	0
Kétegyháza	6	Puszta-Poo	12		

Toate celelalte staţiuni se ţin de zon'a 14.

Bursa de bucate din Budapesta.

De la 20 Iuniu 1894.

Grâu de primavară	fl. 7.37	—
„ „ toamnă	fl. 7.06	—
Ovĕs de toamnă	fl. 5.76	—
„ de primavară	fl. 5.70	—
Cucuruz per Mai—Iuni	fl. 4.76	—
„ „ Iul.—Aug.	fl. 4.98	—
Rapiţă	fl. 9.90	—

Invitare la prenumeraţiune.

„Foaia de Dumineca“ a diarului „Dreptatea“, apare odată pe sĕptĕmână in estensiune de cel puţin 8 pagine cu ilustrăţiuni, este intocmită pentru trebuinţele ţĕranului român şi costă

pe un an fl. 2
pe ½ an fl. 1

(„Dreptatea“ care apare in fiecare di de lucru costă 1 fl. pe lună, 12 fl. pe an. Cine abonează „Dreptatea“ capetă şi „Foaia de Dumineca“ gratuit).

Abonamentele se fac mai cu inlesnire prin mandate postale. Domnii abonenţi sunt rugaţi a insema pe cuponul mandatului foaia şi timpul pentru care trimit abonamentul, precum şi adresele lor corect şi legibil.

Adresăm inteligintei noastre rugarea, se binevoiască a recomânda poporului de la ţară abonarea acestui organ menit a contribuí la educăţiunea politică, culturălă şi economică a poporului român.

Abonamentele se trimit la adresa Administraţiunei diarului „Dreptatea“ in Timişoara. (Temesvár, Stadthausgasse Nr. 4.)

Administraţiunea:

S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acţiuni“ in Timişoara.